

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **E. N.**, zast. JUDr. Zdeňkem Blažkem, advokátem, se sídlem Vodičkova 41, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 4. 2012, č. j. 15 Ad 4/2012 - 14,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 1. 2012, č. j. 3176/SZ/2011-11, podle § 77a odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 20/1966 Sb.“) zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil lékařský posudek oddělení nemoci z povolení Krajské zdravotní, a.s. - Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem, o. z. ze dne 31. 10. 2011, č. NEMPO/2011/309, kterým nebylo žalobkyni uznáno zjištěné onemocnění jako nemoc z povolání.

Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 2. 4. 2012, č. j. 15 Ad 4/2012 - 14, žalobu proti uvedenému rozhodnutí o odvolání odmítl. V odůvodnění tohoto usnesení krajský soud uvedl, že lékař při vypracování lékařského posudku nevystupuje jako osoba, které bylo zákonem svěřeno rozhodování o právech a povinnostech v oblasti veřejné správy. Lékařský posudek nikterak nezasahuje do práv či svobod pacienta. Úkon krajského úřadu, kterým byl podle § 77a zákona č. 20/1966 Sb. přezkoumán lékařský posudek, proto není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a je

vyloučen ze soudního přezkumu. Tento právní názor zaujal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 9. 2007, č. j. 4 Ads 81/2005 - 125, a jeho správnost následně potvrdil i Ústavní soud v nálezu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 11/08. Krajský soud proto uzavřel, že správní orgány sice o přezkumu lékařského posudku rozhodují ve správním řízení formou rozhodnutí, avšak takové rozhodnutí nesplňuje po obsahové stránce požadavky uvedené v § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť se jím nezakládají, nemění, neruší ani závazně neurčují práva a povinnosti. Žaloba proti takovému rozhodnutí je proto nepřípustná a musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. s odkazem na § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí žaloby, který je uveden v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že uznání zjištěného onemocnění jako nemoci z povolání lékařským posudkem má podle příslušných ustanovení zákoníku práce za následek vznik práva zaměstnance na náhradu škody za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti a po skončení pracovní neschopnosti, za bolest a ztížení společenského uplatnění, za účelně vynaložené náklady spojené s léčením, jakož i na náhradu věcné škody. V takovém případě vzniká povinnost zaměstnavatele tyto náhrady poskytnout. Jestliže však lékař konstatuje, že se o nemoc z povolání nejedná, je zaměstnanci toto právo odňato.

Dále stěžovatelka namítla nesprávnost odkazu krajského soudu na judikaturu Nejvyššího správního soudu. V napadeném usnesení zmíněný judikát tohoto soudu se totiž týkal posudku lékaře závodní preventivní péče o zdravotní způsobilosti k práci, kterým se skutečně nezakládají žádná práva ani povinnosti. V souzené věci však bylo v lékařském posudku konstatováno, že poškození zdraví není nemocí z povolání. Takový úkon nemůže být vyloučen ze soudního přezkumu, neboť se jím odnímají zaměstnanci jeho zákonná práva a zaměstnavatel se jím zbavuje své zákonné povinnosti k příslušným náhradám škody. Napadené usnesení tedy popírá ústavně zaručené právo na ochranu zdraví v pracovněprávních vztazích a zbavuje zaměstnavatele jeho povinnosti stanovené v zákoně.

S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 2. 4. 2012, č. j. 15 Ad 4/2012 - 14, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti zcela ztotožnil s napadeným usnesením krajského soudu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelem v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 20. 9. 2007, č. j. 4 Ads 81/2005 - 125, který byl publikován pod č. 1554/2008 Sb. NSS, dovodil, že úkon

krajského úřadu, kterým byl podle 77a zákona č. 20/1966 Sb. přezkoumán posudek lékaře závodní preventivní péče o zdravotní způsobilosti k práci pro účely § 37 odst. 1 písm. a) zákoníku práce č. 65/1965 Sb. (nyní § 41 zákoníku práce č. 262/2006 Sb.), není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., a proto je takový úkon vyloučen ze soudního přezkumu. S tímto právním názorem se ztotožnil i Ústavní soud v nálezu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 11/08, který lze vyhledat na www.nssoud.cz. V uvedeném nálezu, kterým byla zamítnuta ústavní stížnost proti rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2007, č. j. 4 Ads 81/2005 - 125, Ústavní soud dospěl k závěru, že *„posudek vydaný zdravotnickým zařízením o způsobilosti k práci určitého zaměstnance (§ 77a zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu) není aktem vrchnostenského orgánu nadaného právem rozhodovat o právech a povinnostech, ale jde o odborné stanovisko lékaře, který zákonem předvídaným a vyžadovaným způsobem poskytuje součinnost zaměstnavateli. Proti takovémuto posudku není přípustná správní žaloba podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Tím ale není dotčeno právo zaměstnance na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť se jí může domáhat žalobou na neplatnost úkonu zaměstnavatele opírajícího se o posudek o zdravotní způsobilosti v občanskoprávním soudním řízení.“*

Stejný závěr o povaze přezkoumání lékařského posudku podle 77a zákona č. 20/1966 Sb. byl v judikatuře těchto soudů vysloven také ve vztahu k neuznání zjištěného onemocnění jako nemoci z povolání. Nejvyšší správní soud totiž v usnesení ze dne 11. 11. 2003, č. j. 7 A 93/2002 - 41, které bylo publikováno pod č. 180/2004 Sb. NSS, dovodil, že *„závěr o zdravotním stavu, a tedy i o tom, zda nemoc má charakter nemoci z povolání, není rozhodnutím, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva ve smyslu § 77 odst. 1 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ani ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Soud proto žalobu na přezkoumání takového závěru odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) a d) s. ř. s.“* Taktéž v tomto rozhodnutí se uvádí, že zaměstnanec uvedeným lékařským posudkem nemůže být krácen na svých právech, neboť je na jeho vůli domáhat se svých práv vyplývajících z pracovněprávních předpisů soudní cestou. Proti usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2003, č. j. 7 A 93/2002 - 41, byla podána ústavní stížnost, kterou Ústavní soud odmítl usnesením ze dne 18. 3. 2004, sp. zn. III. ÚS 26/04.

S tímto závěrem o povaze úkonu, kterým správní úřad podle § 77a zákona č. 20/1966 Sb. přezkoumává lékařský posudek o uznání či neuznání zjištěného onemocnění jako nemoci z povolání, se Nejvyšší správní soud zcela ztotožňuje i v nyní projednávané věci a nemá žádný důvod se od něho odchýlit. Ve světle uvedeného judikátu lze tedy k příslušným stížnostním námitkám uvést, že lékařský posudek, kterým stěžovatelce nebylo uznáno zjištěné onemocnění jako nemoc z povolání, jí nikterak nebrání v tom, aby se takového uznání domohla v občanskoprávním řízení, v jehož rámci pak může uplatit nárok na náhradu škody při nemocech z povolání podle příslušných ustanovení zákoníku práce. Zamítnutí odvolání proti lékařskému posudku o neuznání zjištěného onemocnění jako nemoci z povolání tedy nezasáhlo do ústavních práv stěžovatelky ani nezbavilo jejího zaměstnavatele případných povinností stanovených mu zákoníkem práce.

Krajský soud tedy postupoval správně, když žalobou napadený úkon žalovaného nepovažoval za rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a žalobu proti němu podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. za použití § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s. pro nepřípustnost

odmítl. Lze proto uzavřít, že rozhodnutí krajského soudu o odmítnutí žaloby je zákonné a důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nebyl naplněn.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně
v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka v něm neměla úspěch a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Jelikož soudy ve správním soudnictví nemohou posuzovat zákonnost a správnost žalobou napadeného úkonu žalovaného, není zapotřebí, aby Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 48 odst. 3 písm. a) s. ř. s., přerušil řízení o kasační stížnosti a vyčkával na rozhodnutí v přezkumném řízení, které je v současné době vedeno ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 1. 2012, č. j. 3176/SZ/2011-11, jak vyplývá z obsahu vyjádření ke kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud tak o kasační stížnosti rozhodl, a proto se již nemusel zabývat návrhem, aby jí byl přiznán odkladný účinek.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. června 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu